

1. Obec: Broumov Osada:	2. Okres: Náchod	Hodnota	Zachování	Využití
--------------------------------------	----------------------------	---------	-----------	---------

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ PAMÁTKY

3. Kraj:

Východočeský

4. Pořadové číslo:

1539

5. Název (označení) památky:

Kostel sv. Václava

7. Ochranné pásmo:

Identifikační snímek
památky
formátu 6x6 cm

6. Bližší označení umístění památky:

čtvrť:

čp.

u dolní brány

ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.:

V kopečku

8. Vlastník (správce, trvalý uživatel):

9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Kostel je umístěn v JZ části města, při obvodu hradeb, nedaleko prostoru zbořené Dolní Brány v městské zástavbě ulice V kopečku nad kterou se zvedá jeho průčelí. Část kněžiště vystupuje nad vysokou opěrnou zeď, kterou bylo nutno při založení kostela zbudovat k vyrovnání terénu. Pohledově se hmota kostela uplatňuje ve svahu nad parčíkem v místě brány, tvoří dominantu přilehlé zástavby především v pohledech k průčelí od východu, ale i od západu, kde městské panoráma doplňuje v části jeho drobnější zástavby. Současně v pohledech od východu hmota kostela jeho průčelí tvoří akcent hlavní dominantě, klášteru v části městské siluety, která od severu pozvolně klesá k jihu, ke konci městského ostrohu.

Kostel je situovaný presbyteriem k západu, v zástavbě města, kterou v jeho jižní části doplňuje a zohdnocuje. Postaven z nepravidelných hrubě upravených kvádrů z lomového zdiva, část říms a kleneb je provedena z cihel, Architektonické doplňky, části říms, šambrány oken, hlavice a patky pilastrů, portálky jsou kamenné, ze šedého pískovce. Obdobně jak sokl kostela, sokl štítu a část

10. Časové, slohové a autorské určení:

11. Památkové movité zařízení:

12. Zhodnocení památky a zdůvodnění ochrany:	15. Odkaz na literaturu:
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření:	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci:
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření:	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): R. Řemínek 1988
	19. Záznam doplňkových listů:

1. Obec: Broumov Osada:	2. Okres: Náchod	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj:	4. Poř. číslo:	
		vc.	1539	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

dalších doplňků z kamene.

Omítka vápenná, v části průčelí hladká, značně ve vrstvách opadaná, místy až na kamenné vyzdění, boční stěny a závěr v úsecích říms, kladí, tělesa pilastrů v hladké omítce, pole stěn nahozena hrubě, tzv. vrtenou omítkou.

Hrubě nahozené plochy jsou šedohnědé, pilastry a další předstupující hladké plochy ve světlejším šedohnědém odstínu, hlavní, východní průčelí v nahnědlém odstínu v části štítu, níže šedohnědá s fragmenty několika vrstev tohoto odstínu.

Kostel jednoduší je založen na půdorysu mírně deformovaného řeckého kříže, centrální, bez vedlejších částí, mimo základní půdorys, bez věží.

Vstup od západu portálem, dveře dvoukřídlé, hluboce zapuštěné, do prostoru podkruchtí, příčně podélného půdorysu zaklenutého valenou, stlačenou, eliptickou klenbou. K severu a jihu z tohoto prostoru přístup na vřetenová, šneková schodiště na kruchtě a dále do prostor půdy. Vstup na schodiště pravouhlými portály s obvodovou lištou, ploché, ze šedého pískovce.

Prostor kruchtě přístupný dvířky, ze schodišť - ze severu a jihu, osvětlem velkým průčelním oknem v šikmé špaletě zaklenut stlačeným obloukem zhruba poloviny oválu. Střed prostoru je zaklenut plackou vsazenou do pasů. K prostoru kostela (lodi) kruchtě otevřena velkým plným obloukem valeného pasu.

Nad středem kříže velká kruhová placka (snížená kopule) ramena, boční křídla kříže k jihu a severu jsou zaklenuta valeně, příčně podélná část kněžiště plackou vloženou do pasů. Závěrová polokruhová část kněžiště je sklenut dílovou klenbou, kterou prostupují nad trojicí oválných oken tříboké výseče. Na stěnách probíhají úseky kladí pouze v místech plného dosedu patky kleneb. Kladí má plnotvarý pružný barokní profil s výrazně podříznutou hlavní římsou. Úseky stěn tvořící pilíře prostoru. Křížení jsou konvexně vyduť. Při nárožích, v částech tvořících pilíře kladí nesou jonské barokní pilastry, a to jak v prostoru lodí i kněžiště.

Pasy kleneb, mezi středem a rameny, kněžištěm i v čele kruchtě sklenuty plným obloukem dosedající na bohatě profilovanou římsu s kladím. Triumfální oblouk architektonicky nezdržován - pro členění prostoru kostela z centrální části oblouky, protilehle stejného rozměru, v podélné i příčné ose, s architektonickým řešením těchto částí jednotného pojednání.

Okna ramen křížení i podélného pole presbytáře mají šikmé špalety sklenuté plným obloukem. Závěrová okénka výškově oválná v šikmé špaletě v lunetách výsečí.

1. Obec: Broumov Osada:	2. Okres: Náchod	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj:	4. Poř. číslo:	
		Vč.	1539	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

Na klenbách prostoru jsou fresky z života sv. Václava F. A. Schefflera, upravené zřejmě v r. 1882. Vlastní architektonické řešení vnitřních prostor bylo do jisté míry pozměněno novodobou úpravou - zřejmě současnou s již zmíněnou úpravou fresek. Pole stěn, kladí, tělesa pilastrů novodobě více barevně upraveny, do ploch pilastrů tónováním naznačeno kanelování, do vlysu byl vložen ornamentální dekor, tónováním byl zdůrazněn úsek kladí, meziklenebních pasů (tmavší) opět s doplněním řemeslného dekoru 19. století.

Celková barevnost - mimo prostoru fresek - pojednána v široké škále okrových, narůžovělých, šedohnědých a šedých odstínech, které jednotlivé arch. články zdůrazňují. Celkově tato barevnost je v tmavších odstínech a tím prostor kostela do jisté míry pohledově ztuhne, ale i dojemově zmenšuje.

Při úpravách kostela, na místo původní pískovcové dlažby osazena nová (šamotová). Oddělení presbytáře jedním stupněm bylo zachováno.

Z kruchty, pokračujícím schodištěm, přes průčelní část, vstup do půdních prostor. Průchody ve schodišti azd. jsou pravohlé - procelý prostor a jeho části, špalety sklenuty segmentově.

Klenby z půd neomítané - středem půdy, nad její prkennou podlahu vystupuje kopule (velká placka) nad křížením. Konstrukce krovu, ležaté vaznice, v části středu upraveny do protnutí protilehlých polí.

Poměr hmot, výškové členění vnitřních prostorů, kruchta, presbytář, křížení, zaklenuto ve stejné výšce, středem křížení pouze vystupuje kruhová kopule (plochá -), placka, tohoto středního prostoru.

Popis exteriér:

Hlavní, východní průčelí tříosé, se střední osou vystupující v rizalitu se zaoblenými rohy. Průčelí členěno monumentálním řádem toskánských pilastrů na vysokém, kamenném obloženém soklu, který pod pilastry oblamován. Pilastry nesou průběžné kladí. Nad římsou, rizalitu drobná edikula tvořená rustikovanými lisenami, které nesou segmentově vypjatou římsu, nad bočními osami průčelí jsou segmentově skrojená štítová křídla. V hlavní etáži je ve střední ose obdélný kamenný portál s plošnou příložkovou suprafenestrou křivkového obrysu, osazenou přímo oblamovanou římsíškou. Nad ní okno s půloválným záklenkem, v ploché šambráně s půloválným i vnitřním záklenkem, na kolmé ose okna s konickým klenáčkem, který dosedá na spodní část předsazeného redukováného kladí. V poli štítu na ose nika v ploché příložkové šambráně, křivkového vnějšího obrysu s konickým klenáčkem,

1. Obec: Osada: Broumov	2. Okres: Náchod	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj: vč.	4. Poř. číslo: 1539	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

vstupujícím zespoda do profilů štítových říms. V bočních osách hlavního průčelí jsou jednoduše rámované niky, jejich vnější obrys, ve vrcholu plného oblouku - lišta po obvodu stočena v drobné dvě protisměrové volutky.

Nad vstupním portálem, ve střední ose, velké okno s klenákem dosedajícím ku spodní hraně kladí, s ušima, pravouhle zalomenou lištou, k uším při překladu osazeny kapky, spodní část okna, na vnějším obrysu pravouhle zalomená, se střední z ednutou částí, vnitřní průřez okna, pod půloválným zaklenutím pravouhle zalomen vně.

Okenní konstrukce dělena na výšku ve tři úseky kolmo, čtyři vodorovně, těchto dvanáct polí - v poli děleno na 9 výškově pojeďnaných tabulek. Okno vsazeno do líce fasády - do pravouhlého odstupnění (zářezu). Sklo čiré, bez výmalby, nebo dekorování - v celém objektu. Stopy nátěru, vzhladem k sešlosti (barevnost) - nebyly zjištěny (taktéž ani u ostatních oken).

Boční fasády, severní a jižní totožné, mimo boční vstup do podkruchtí z jihu, pravouhlý, s novější šambránou se segmentovým záklenkem. Fasáda je dělena na úvodní pole u východního průčelí, vypjaté pole v čtvrtkruhu vystupujícího křížení, dále čelo křížení, čtvrtkruhové pole ku stěně presbytáře, část podélného pole napříč ose kostela a závěrovou polokruhovou část. Severní a jižní stěna, (fasáda) členěna v lodi do čtyř os, přesbytář jedno pole podélné a polokruhový závěr. Z průčelní části (hl. průčelí) převedeno kladí, hlavní římsa, nesené pilastry toskánského řádu při nárožích a v úhlech protnutí stěn křížení s osovou částí. Pilastry armují nároží ramen křížení, při dosednutí, křížení k lodi jeden a půl pilastr, v prvním poli od východu, za hlavním průčelím dvojice pilastrů, v presbytáři v místě nábehu na závěrový půlkruh pilastr, mezi křížením a lodí - k východu pravý úhel, k presbytáře převod mezi křížením a závěrem převeden v mělký oblouk.

V prvé ose od východu - pravouhlé okno s obvodovou lištou - čtvercové (k jihu) - k severu dvě nad sebou, spodní s obójímkovou barokní mříží k jihu místo spodního okna pravouhlý výškové dveře, dřevěné, novodobé, v nahozené šambráně, segmentově završené (boční vstup). Druhé pole, vně vypjatý úsek čtvrtkruhu, bez členění, Třetí pole středu křížení, čelo ramene křídla, velké okno půlkruhově sklenuto, s klenákem na ose, dosedajícím zespoda ke kladí, s ušima, obvodovou lištou a parapetním osazením zdůrazněna spodní část okna. U bočních oken - dvě protějšková (jih - sever) - bez kapkek. Čtvrté pole - čtvrtkruh přisedající k presbytáři nečleněn. Podélné pole (příčně) presbytáře - okna - protějškově (sever - jih) zaklenuta plným obloukem, s ušima, lištou - zcela obdobná

1. Obec: Broumov Osada:	2. Okres: Náchod	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj: vč.	4. Poř. číslo: 1539	

Název (označení) památky (čp., čtvrtí apod.):

jako okna čel křížení. Všechna tato okna osazena v lici stěn.

Tato boční okna dělena na pět polí na výšku, tři v šířce, (15 polí) - tato pole dělena na 9 okenních tabulek na výšku. Jak již uvedeno - v průčelní části, pilastry vnějšího pláště jsou v západním průčelí - ale i bočních stěnách zásadně toskánského řádu.

Závěrová část presbytáře, půlkruh, pilastry nečleněn, pouze v ose, výškově oválné okno v šambráně s obvodovou lištou, při vnitřní hraně čtvrtkruhové vybrání, okno hluboce osazeno s dělením na 18 tabulek. Obdobná okna k jihu a severu v oblouku presbytáře, osazena v osách úhlu 45° od osy základní.

Střecha kostela valbová, nad lodí výškově zdůrazněna (k štítu sedlo) s členěním nad křídla křížení v jednotné výšce, presbytář zastřešen nižší valbou (užší prostor) k základní hmotě střech přirazené. Krytina střech šedý eternit, klempířské prvky v pozinkovaném plechu.